

Гаркуша Вікторія Олександрівна, аспірант кафедри економічного аналізу та обліку; тел. (+38) 050-23-47-874, E-mail: nikarusj@gmail.com

Єршова Наталя Юрївна, доктор економічних наук, професор;
тел. (+38) 050-631-03-23; E-mail: iershova.ny@gmail.com

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», вул. Кирпичова, 2, Харків, Україна, 61000

УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

***Анотація.** У статті розглянуті теоретичні та практичні аспекти управлінських інновацій. На основі компаративного аналізу запропоновано авторське визначення поняття «економічна безпека підприємства». Приведено авторське уявлення про місце і роль управлінських інновацій в системі управління економічною безпекою промислових підприємств. Визначено особливості регулювання управлінських інновацій у діяльності промислових підприємств. Структуровані управлінські інновації за напрямками управлінської діяльності. Увага приділена методам, які забезпечують розробку і реалізацію нововведень у сфері адміністративної діяльності. Запропонована авторська концепція TQM для управління економічною безпекою підприємства. Виділено перспективні напрями розвитку інновацій в управлінській діяльності промислових підприємств.*

***Ключові слова:** економічна безпека, підприємство, система управління економічною безпекою, концепція TQM*

Garkusha Victoria, PhG student of the Department of Economic Analysis and Accounting; tel. (+38) 050-23-47-874, E-mail: nikarusj@gmail.com

Iershova Natalia, Dr. ekon. sciences, professor; Tel. (+38) 050-631-03-23; E-mail: iershova.ny@gmail.com
National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Kyrpychova Str., 2, Kharkiv, Ukraine, 61000

MANAGEMENT INNOVATIONS IN THE SYSTEM OF ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF THE INDUSTRIAL ENTERPRISE

***Abstract.** The article the theoretical and practical aspects of management innovations are examined. The author's definition of the concept of "economic security of an enterprise" on the basis of a comparative analysis is proposed. The meaning and role of managerial innovations in the management system of the economic security of industrial enterprises is investigated. The specifics of the regulation of managerial innovations in the activities of industrial enterprises are determined. Management innovations in the areas of management activity are structured. The author pays special attention to methods that ensure the development and implementation of innovations in the field of administrative activities. The author's TQM concept for managing the economic security of an enterprise is proposed. Perspective directions of development of innovations in the management activities of industrial enterprises are formulated.*

***Keywords:** economic security, enterprise, economic security management system, TQM concept*

Гаркуша Вікторія Александровна, аспірант кафедри економічного аналізу та обліку; тел. (+38) 050-23-47-874, E-mail: nikarusj@gmail.com

Єршова Наталя Юрьевна, доктор економічних наук, професор; тел. (+38) 050-631-03-23; E-mail: iershova.ny@gmail.com

Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт», ул. Кирпичева, 2, Харьков, 61000, Украина

УПРАВЛЕНЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ В СИСТЕМЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

***Аннотация.** В статье рассмотрены теоретические и практические аспекты управленческих инноваций. На основе компаративного анализа предложено авторское определение понятия «экономическая безопасность предприятия». Дано авторское представление о месте и роли управленческих инноваций в системе управления экономической безопасностью промышленных предприятий. Определены особенности регулирования управленческих инноваций в деятельности промышленных предприятий. Структурированы*

управленческие инновации по направлениям управленческой деятельности. Внимание уделено методам, которые обеспечивают разработку и реализацию нововведений в сфере административной деятельности. Предложена авторская концепция TQM для управления экономической безопасностью предприятия. Выделены перспективные направления развития инноваций в управленческой деятельности промышленных предприятий.

Ключевые слова: экономическая безопасность, предприятие, система управления экономической безопасностью, концепция TQM

Постановка проблеми. Діяльність економічних суб'єктів у ринковому середовищі пов'язана з небезпекою, яка формує загрози їх стабільному функціонуванню. Протягом усього періоду економічної формації забезпечення безпеки в сфері економічної діяльності підприємств є одним з актуальних напрямів системи менеджменту підприємницьких структур. Вплив факторів, які загрожують безпеці економічних систем під час їх функціонування та розвитку, є спонукальним мотивом якісних змін в управлінській діяльності. Зокрема, методах менеджменту, принципах прийняття управлінських рішень, організаційній структурі, системі стратегічного планування, комунікаціях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема забезпечення економічної безпеки актуальна для багатьох підприємств і спроба її вирішення є метою наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених. Серед них Клебанова Т. С., Ілляшенко С. М., Шемаєва Л. Г., Гнилицька Г. В., Єршова Н. Ю., Васильєв О. В., Мехович С.А., Мейта В. І., Коробчинський О. Л., Ерроу К. Дж., Кауфман Д. та ін. [1-8]. В рамках розвитку теорії, вченими запропоновані підходи до визначення сутності поняття «економічна безпека», розроблені принципи її забезпечення, класифіковані фактори, які впливають на стан підприємства з позиції ризиків та небезпек. Автори дослідження, присвяченому моніторингу та оцінці господарської діяльності для забезпечення економічної безпеки підприємств ресторанного бізнесу зазначають, що «раціонально побудована система економічної безпеки дозволяє своєчасно виявити проблеми в діяльності підприємства та їх причини, які можуть бути усунені або мінімізовані через прийняття ефективних управлінських рішень» [1, с. 67]. Значна частина наукових публікацій присвячена факторам, які впливають на економічну безпеку підприємства. Так, Шемаєва Л. Г. досліджує економічну безпеку підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища [2]. Методика формування системи економічної безпеки підприємства всебічно досліджена Коробчинським О. Л. [7]. У власних дослідженнях вчені Кирієнко А. В., Козаченко Г. В., Пономарьов В. П., Ляшенко О. М. та ін. акцентують увагу на механізмі економічної безпеки: що дозволяє забезпечити ефективно використання ресурсів; узгоджувати стратегічні і тактичні цілі підприємства і структурних підрозділів; забезпечувати керівництво підприємства достовірними даними про забезпеченість безпеки [4, 5]. Єршова Н. Ю., Гнилицька Л.В. досліджують інформаційну базу для оцінки рівня економічної безпеки. До таких джерел вчені відносять: дані бухгалтерської звітності; звітні та планові калькуляції собівартості; дані управлінського обліку; звіти функціональних підрозділів [8, 9]. Певна кількість наукових досліджень спрямована на визначення поняття «управлінська інновація», їх класифікацію, оцінку ефективності.

Проте, потребують подальшого дослідження організаційний аспект управління економічною безпекою підприємств, вибір та обґрунтування управлінських інновацій забезпечення економічної безпеки промислового підприємства. Авторська позиція полягає в тому, що в умовах постійних змін зовнішнього середовища, посилення конкуренції управлінські інновації набувають особливої актуальності і значення, що вимагає виділення їх окремим видом інновацій з метою детального розгляду і обґрунтування їх ефективності для управлінської діяльності.

Метою дослідження є поглиблення теоретичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо управлінських інновацій в системі забезпечення економічної безпеки промислового підприємства.

Матеріали та методологія дослідження. Методологія дослідження ґрунтувалася на теорії управління економічною безпекою, загальній теорії управління. Основними методами, які склали концептуальну основу дослідження є: аналіз, синтез, емпіричного узагальнення. За результатами компаративного аналізу літератури запропоновано авторське визначення терміну «економічна безпека підприємства». Логічний метод покладений в основу виділення напрямів забезпечення економічної безпеки в межах діючої системи управління діяльністю промислового підприємства. Запропонована авторська концепція TQM для управління економічною безпекою підприємства.

Результати дослідження. На основі проведеного компаративного аналізу щодо визначення сутності поняття «економічна безпека підприємства», нами виділено три основні підходи [2-7]. Перший підхід визначає економічну безпеку виходячи з наявності загроз. Дійсно, існує безліч конкретних загроз, з якими підприємство як суб'єкт господарювання зіштовхується у своїй діяльності. Другий підхід виражає економічну безпеку як певний стан, сутність якого розкривається через сутність поняття «сталість». Сталість відображає стабільність і надійність структур і елементів системи, вертикальних, горизонтальних та інших зв'язків усередині неї, здатність витримувати внутрішні і зовнішні впливи («навантаження»), які загрожують системі [5]. Третій підхід полягає в обґрунтуванні економічної безпеки як забезпечення збереження комерційної таємниці та захисту інформації [8, 9].

Одночасно, сутність економічної безпеки розкривається в різноманітті чинників, від яких вона залежить, а саме:

- ресурсозабезпеченість, що виражається в грошових одиницях і пов'язана з фінансовим станом підприємства,
- особиста безпека, важливим є врахування економічної безпеки особистості (працівника), яка бере участь в трудовому процесі, в силу її значного впливу на економічну безпеку всього підприємства,
- управлінська безпека.

Економічна категорія безпеки на наш погляд, це нейтральне або позитивне функціонування системи управління, яке визначається станом захищеності об'єктів і суб'єктів управління від небезпек (загроз), що виникають в результаті функціонування системи. При цьому, використовуючи основні положення системного підходу, пропонуємо розрізняти:

- загрози від помилок в цілепокладанні і здійсненні інших функцій управлінського циклу;
- зовнішні загрози системи управління (загрози інших систем);
- внутрішні загрози системи управління (взаємозв'язок елементів).

На наш погляд, і ресурсне забезпечення, і економічна безпека особистості залежать від того, які управлінські рішення в сфері забезпечення економічної безпеки підприємства будуть прийматися керівництвом та менеджментом. Забезпечення економічної безпеки підприємства вимагає створення відповідної інфраструктури, яка пронизує всі сфери його діяльності. Рівні управління відрізняються масштабністю прийнятих рішень і ступенем охоплення внутрішньофірмових процесів. На оперативнотактичному рівні здійснюється поточне управління діяльністю підприємства, тому в рамках забезпечення економічної безпеки передбачається вирішення таких задач, як оптимізація ресурсів, розробка цінової політики та ін., спрямованих, головним чином, на забезпечення фінансової рівноваги економічним суб'єктом через управління прибутковістю, ліквідністю і ризиком. Зміст оперативних планів багато в чому

визначається станом зовнішнього середовища підприємства і його позицією на ринку. Зміна положення суб'єкта господарювання на ринку має бути врахована при стратегічному плануванні. Стратегічний рівень передбачає формування цільових орієнтирів діяльності господарюючого суб'єкта в довгостроковому періоді, вибір стратегії досягнення мети, розробку стратегії використання основних конкурентних переваг. Той чи інший рівень управління визначає відповідний управлінський безпековий інструментарій. Механізм прийняття оперативних і стратегічних рішень має комплексний характер і пов'язаний з системою забезпечення безпечного розвитку підприємства. Так, в діючій системі управління діяльністю промислового підприємства пропонуємо її створення за такими аспектами (рис. 1).

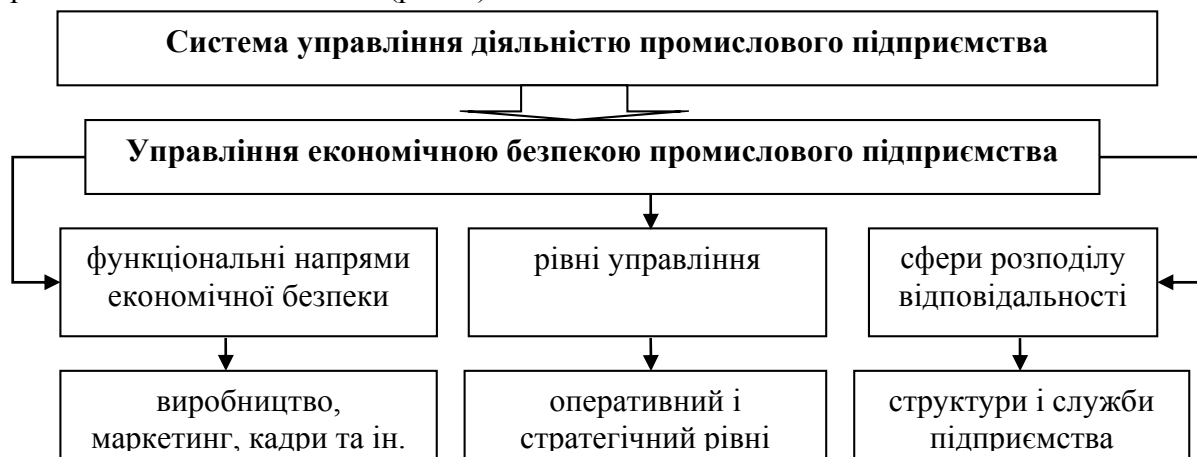

Рис. 1. Забезпечення економічної безпеки в межах діючої системи управління діяльністю промислового підприємства (авторська розробка)

Формування економічного механізму захисту підприємства забезпечує логіка взаємозв'язку і взаємодії його базових елементів: системи цілей, суб'єктів захисту, об'єктів захисту, інструментів підвищення економічної безпеки, засобів проведення захисних заходів, методів і способів забезпечення безпеки, обліково-аналітичних і контрольних інструментів, використовуваної системи нормативів і індикаторів, коригувальних заходів. Забезпечення стабільного функціонування підприємств в сучасних умовах вимагає все більшого мистецтва в управлінні їх діяльністю. Функціонування системи економічної безпеки промислового підприємства нами розглядається, в тому числі, через призму управлінських інновацій, які є основою ефективної організації управлінського процесу на підприємстві.

В загальному сенсі, управлінські інновації визначаються як зміни в структурі підприємства або методів управління, які призначені для поліпшення використання знань персоналу, якості товарів і послуг, або ефективності роботи потоків [10]. На думку Дж. Хамела, управлінські інновації створюють довгострокові конкурентні переваги, якщо вони відповідають хоча б одній з трьох умов: інновація заснована на новому принципі управління; вони охоплюють широкий спектр процесів і методів управління; вони є частиною триваючої програми винаходів, де прогрес пов'язується з плином часу [11]. Це означає, що управлінська інновація потребує певної міри корисності позиції «нові для суб'єкта господарювання» з метою забезпечення економічної безпеки. Одночасно, управлінська інновація є частиною більш великої програми нововведень. Прикладом такого роду управлінських інновацій є система загального управління якістю (TQM), яка побудована на спільному вирішенні проблем робітниками, тому нововведення мають високий вплив на розширення прав персоналу.

Під управлінською інновацією пропонуємо розуміти особливу форму змін існуючих принципів, структури, процедур, методів, технік і / або будь-яких елементів

системи управління підприємства на нові, або суттєво удосконалені, які є результатами творчої діяльності або креативного підходу. Впровадження управлінських інновацій це дієвий спосіб забезпечення неповторності (унікальності) та ефективності системи управління діяльністю підприємства. Це обумовлено тим, що управлінські інновації мають індивідуальний характер для кожної організації. Підприємств прагнуть до розробки та впровадження інноваційних видів продукції, виробничих або маркетингових технологій. Проте, лише невелика кількість організацій здатні забезпечити ефективний механізм реалізації управлінських інновацій. У загальному вигляді управлінські інновації для забезпечення економічної безпеки промислового підприємства пропонуємо визначати за такими напрямками:

–розробка і реалізація стратегії забезпечення економічної безпеки промислового підприємства;

–впровадження інноваційних методів управління на основі інформаційних технологій, а саме: технології та спеціальні програмні продукти для вирішення, наприклад, завдань бухгалтерського і складського обліку, обліку кадрів і інших видів ресурсів, планування потреб промислового підприємства, аналізу його фінансового стану та підтримки прийняття управлінських рішень, систем автоматизованого документообігу організації, інформаційно-довідкових систем для обліку замовників, підрядників, клієнтів та ін.);

–розробка та впровадження нових чи значно змінених організаційних структур управління на підприємстві

- авторитетність, культура управління та соціальна відповідальність менеджерів, які беруть на себе відповідальність у розробці та реалізації управлінських нововведень.

Управлінські інновації для забезпечення економічної безпеки промислового підприємства здійснюються за допомогою методів, які забезпечують розробку і реалізацію нововведень у сфері адміністративної діяльності. Із ділової практики до управлінських інновацій включаються такі організаційні елементи як лідерство, культура, управління людськими ресурсами, процеси управління, включаючи розвиток бізнесу, продуктивності і системи стимулів і механізмів для навчання, зовнішньої й внутрішньої корпоративної комунікації. У сучасному менеджменті розроблені численні інструменти управління, які на різних етапах розвитку бізнесу можуть бути впроваджені при управлінні економічною безпекою підприємства: управління якістю, метод «шість сигма», удосконалення бізнес-процесів, управління знаннями, система збалансованих показників та інші [12-16]. Міжнародна організація по стандартизації (ISO) розглядає концепцію TQM як організаційний підхід до управління підприємством, сфокусований на якості, що базується на участі всіх співробітників і націлений на тривалий успіх, використання якого дозволяє поліпшити умови роботи, задовольнити споживачів і всіх членів суспільства. Вплив базових концепцій TQM на методи і процеси управління економічною безпекою підприємства наведені у таблиці 1.

Розглядаючи залежність прийняття управлінських рішень щодо забезпечення економічної безпеки від зовнішніх і внутрішніх факторів, можна говорити про важливість балансу економічних інтересів [17-21]. Оскільки якість управління економічною безпекою можна розглядати в різних аспектах, загострюючись на тій чи іншій проблематиці, необхідно досліджувати не тільки організаційно-технологічне, інформаційне, кадрове забезпечення, а й соціально-економічне та екологічне забезпечення. Економічний аспект у якості управління найбільш змістовний з огляду на те, що являє собою характеристику успішної підприємницької діяльності, конкурентоспроможності і поступального розвитку. Соціальний аспект проявляється в корпоративній соціальній відповідальності, гарантії і мотиваційному стимулюванні працівників, гармонійному суспільному розвитку. До характеристик якості управління відноситься також і екологічний аспект.

Таблиця 1

Вплив базових концепцій TQM на методи і процеси управління економічною безпекою підприємства*

Основні положення концепції	Сутність основних положень концепції	Характеристика процесів управління економічною безпекою
Використання процесного підходу до управління	Для досягнення найкращого результату відповідні ресурси і будь-яка діяльність розглядається як процес, який управляється на основі методу PDCA	Для досягнення найкращого результату відповідні ресурси і управлінська діяльність із забезпечення економічної безпеки розглядається як процес, який управляється на основі методу PDCA
Залучення всього персоналу і безперервне навчання	Всі працівники мають розуміти власну роль в управлінні процесами, виконувати відповідні обов'язки і нести відповідальність, бути готовими до будь-яких змін у своїй діяльності, а керівництво має створювати і підтримувати необхідні для цього умови (контекст організації)	Головне завдання менеджерів економічної безпеки полягає в мотивації командної роботи для досягнення цілей. Основні методи: делегування повноважень, ідентифікація відповідальності, робота в команді, прозорість інформаційних потоків, «справедлива» мотивація
Лідерство і стратегічна орієнтація на досягнення якості	Керівники всіх рівнів управління повинні підтримувати ініціативи всього персоналу, мотивувати участь в постійному навчанні і в роботі команд за якістю, нести відповідальність за якість управлінських рішень і спільно з персоналом відповідальність за якість отриманих результатів діяльності	Керівництво, спрямоване на підвищення якості прийняття управлінських рішень із забезпечення економічної безпеки, здійснюють менеджери економічної безпеки. Менеджери мають розробляти дії (процеси) при побудові моделі управління підприємством
Прийняття рішень на основі реальних фактів і результатів аналізу ризиків	Для вироблення ефективних управлінських рішень використовується інформація, моніторинг процесів, звіти внутрішніх аудитів, коригувальні та запобіжні заходи, дані аналізу рекламаций і претензій споживача, звіти про результативність процесів і функціонуванні системи якості	При прийнятті ефективних управлінських рішень щодо забезпечення економічної безпеки необхідно проводити діагностику бізнес-процесів, аналізувати виконання політики і стратегії, оцінювати досяжність цілей. Застосування безпеко-орієнтованого підходу до управління підприємством дозволяє своєчасно вносити корективи в стратегії, процеси і управлінські рішення
Постійне поліпшення і вдосконалення	Безперервне поліпшення дозволяє постійно вносити корективи в процеси, своєчасно виявляти проблеми і аналізувати їх причини, а також розробляти заходи щодо їх запобігання. Сукупне рішення поставлених завдань дозволяє підвищити гнучкість і адаптивність системи якості та виробничої системи підприємства	Для оцінки необхідності і доцільності постійного поліпшення якості процесу прийняття управлінських рішень необхідно використовувати методологію "кайзен". Застосування принципу дозволяє своєчасно проводити діагностику і моніторинг управлінських процесів, на основі отриманої інформації коригувати оперативне управління процесами і вдосконалювати управління економічною безпекою
Стратегічний та системний підхід	Результативність функціонування системи якості та ефективність діяльності підприємства забезпечуються організацією управління взаємопов'язаними процесами. При цьому необхідно інтегрувати процеси як внутрішньої, так і зовнішнього середовища підприємства, що дозволить розробити ефективну стратегію.	Для забезпечення економічної безпеки суб'єкт господарювання розглядається як система взаємопов'язаних динамічних процесів, управління якими здійснюється на основі застосування командних методів, що дозволяє поліпшити комунікації між робочими місцями, підрозділами і рівнями управління
Створення взаємовигідних відносин зі стейкхолдерами	Підтримка жорсткої конкуренції між постачальниками для зниження цін на продукцію може привести до втрати перспективних постачальників. Доцільно укладати довгострокові договори на поставку, що дозволить підвищити надійність партнерських зв'язків і спільно з постачальником управляти якістю процесів і продукції.	Забезпечення економічної безпеки передбачає налагодження систематичної взаємодії і комунікації зі стейкхолдерами з метою управління ризиками та підвищення рівня розуміння стейкхолдерів. Це може сприяти інноваціям в створенні продуктів і організації процесів, посилювати орієнтацію стратегічних рішень на сталість як всередині, так і зовні організації

• Авторська розробка.

Поліпшення управління для підвищення якості функціонування системи економічної безпеки промислового підприємства досягається наступними організаційними рішеннями:

- кількісною зміною управлінського потенціалу через підвищення ефективності використання ресурсів;
- структурними змінами в діяльності підприємства, бізнес-процесах, що тягнуть покращення системи економічної безпеки;
- інноваційними змінами в створенні продуктів, виробничих технологіях, що підвищують цінність товарів і знижують витрати;
- комунікаційними змінами при взаємодії управлінської системи і зовнішнього середовища.

Вважаємо, що на поліпшення управління економічною безпекою підприємства впливають не тільки організаційні зміни, а й економічні інтереси суб'єктів підприємства, забезпечення балансу їх інтересів і запобігання конфліктним ситуаціям в результаті розбалансування інтересів.

Управлінські інновації в системі забезпечення економічної безпеки промислового підприємства здатні призвести до таких якісних змін в загальній системі управління діяльністю промислового підприємства:

- підвищення здатності оцінювати і управляти ризиками,
- підвищення рівня довіри у стейкхолдерів,
- формування кращих можливостей для роботи співробітникам.

Висновки з проведеного дослідження. Вважаємо, що довгостроковий успіх будь-якої організації визначаються її здатністю постійно впроваджувати інновації в сфері менеджменту. Сутність інновацій в сфері економічної безпеки організацій розкривається в різноманітні чинників, які необхідно враховувати для її забезпечення. Проблема забезпечення економічної безпеки підприємства багатогранна і багатоаспектна. Рішення її залежить і від доступності ресурсів, від стану чинників підприємства, рівня менеджменту і мотивації співробітників до ефективної праці. Управлінська інновація повинна бути адаптованою до особливостей господарської діяльності організації, де вона впроваджується.

Список використаної літератури:

1. Єршова Н. Ю., Ткаченко М. О., Гаркуша В. О. Моніторинг та оцінка господарської діяльності для забезпечення економічної безпеки підприємств ресторанного бізнесу. *Modern Economics: електрон. наук. фахове вид. з екон. наук.* 2018. № 11. С. 66-71.
2. Шемаєва Л. Г. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 21.04.02 «Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності». – Київ, 2010. 42 с.
3. Iershova N. Tkachenko M., Garkusha V., Miroshnyk O., Novak-Kalyayeva L. Economic security of the enterprise: scientific and practical aspects of accounting and analytical support. *Financial and credit activity: problems of theory and practice.* 2019. V.2 (29). P. 142-149.
4. Кирієнко А. В. Механізм досягнення і підтримки економічної безпеки підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.01 «Економіка підприємства й організація виробництва». – Київ, 2000. 19 с.
5. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : монографія / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. – Київ: Лібра, 2003. 280 с.
6. Васильєв О. В., Мейта В. І. Формування системи управління економічною безпекою промислових підприємств. *Економічний аналіз.* 2013. Т. 14. № 2. С. 138-145.
7. Коробчинський О. Л. Методика формування системи економічної безпеки підприємства. *Актуальні проблеми економіки.* 2009. 4(94). С. 41-45.
8. Єршова Н. Ю. Ідентифікація предмету та методу стратегічного управлінського обліку. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка».* 2015. Вип. 1(45). Т. 2. С. 148-152.

9. Єршова Н. Ю. Концептуальні основи стратегічного управлінського обліку. Проблеми економіки. 2017. №1. С. 195-202.
10. OECD. Innovation Strategy for education and training Innovation: the OECD definition. 2007. Available at: http://www.oecd.org/document/10/0,3746,en_2649_358-45581_40898954_1_1_1_1,00.html (Accessed: 28 January 2014).
11. Hamel G. The Why, What, and How of Management Innovation, Harvard Business Review, Harvard Business School Publishing Corporation, 2006. p. 74.
12. Єршова Н. Ю. Формування та оцінка ресурсних можливостей підприємств машинобудування в рамках антикризового управління. Формування ринкової економіки: Зб. наук. праць. Економіка підприємства: теорія і практика. – Київ: КНЕУ. 2008. Ч. I. С. 202–209.
13. Гончар М. Ф. Формування механізмів розроблення та прийняття управлінських рішень у сфері виробництва продукції машинобудівних підприємств. – Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2010. 324 с.
14. Киселева И. А., Симонович Н. Е., Косенко И. С. Экономическая безопасность предприятия: особенности, виды, критерии оценки. Вестник Воронежского государственного университета инженерных технологий. 2018, 80(2), С. 415-423.
15. Мехович С. А., Захарченков А. С. Санация и реинжиниринг производственно-технологической основы предприятий: монография. – Харків: Віровець А. П. «Апостроф», 2011. 392 с.
16. Єршова Н. Ю. Інтегрована система обліково-аналітичного забезпечення процесів розробки та реалізації стратегій розвитку підприємства. Available at: <http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23806/1/>
17. Мехович С. А., Розпутько Ю. М. Розвиток інформаційних технологій управління підприємством при реалізації принципів реінжинірингу бізнес-процесів. Вісник НТУ «ХПІ». Сер.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2013. № 66. С. 122–128.
18. Єршова Н. Ю. Удосконалення методичного підходу до аналізу оборотних коштів як фактору ефективності діяльності промислового підприємства. Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. – Харків : НТУ "ХПІ". 2012. № 45 (951). С. 37-46.
19. Єршова Н.Ю. Визначення нематеріальних активів та їхня оцінка. Вісник ЗНУ. 2010. № 2(6). С. 157 – 161.
20. Білецький О. Ю. Аналіз конкурентних стратегій ТНК в умовах глобалізації економічної діяльності. Економічний аналіз. 2015. Т. 21. № 2. С. 36–41.
21. Єршова Н.Ю. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємств: стратегічний аспект. Економіка та суспільство. 2018. №14. Available at: <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk>

References:

1. Iershova, N. Ju., Tkachenko, M. O., Garkusha, V. O. (2018). Monitoryng ta ocinka gospodar'skoi' dijial'nosti dlja zabezpechennja ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstv restorannogo biznesu. Modern Economics: elektron. nauk. fahove vyd. z ekon. nauk. № 11. P. 66-71.
2. Shemajeva, L. G. (2010). Ekonomichna bezpeka pidpryjemstv u strategichnij vzajemodii' z sub'jektamy zovnishn'ogo seredovyshha: avtoref. dys. ... d-ra ekon. nauk: 21.04.02 «Ekonomichna bezpeka sub'ektiv gospodar'skoi' dijial'nosti». – Kyi'v, 2010. 42 p.
3. Iershova, N. Tkachenko, M., Garkusha, V., Miroshnyk, O., Novak-Kalyayeva, L. (2019). Economic security of the enterprise: scientific and practical aspects of accounting and analytical support. Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2(29). P. 142-149.
4. Kyrijenko, A.V. (2000). Mehanizm dosjagnennja i pidtrymky ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstva : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.06.01 «Ekonomika pidpryjemstva j organizacija vyrobnyctva». – Kyi'v, 19 p.
5. Kozachenko, G.V., Ponomar'ov, V.P., Ljashenko, O.M. (2003). Ekonomichna bezpeka pidpryjemstva: sutnist' ta mehanizm zabezpechennja : monografija. – Kyi'v: Libra, 280 p.
6. Vasyll'jev, O. V., Mejta, V. I. (2013). Formuvannja systemy upravlinnja ekonomichnoju bezpekoju promyslovyh pidpryjemstv. Ekonomichnyj analiz. 14(2). P. 138-145.
7. Korobchyns'kyj, O. L. (2009). Metodyka formuvannja systemy ekonomichnoi' bezpeky pidpryjemstva. Aktual'ni problemy ekonomiky. 4(94). P. 41-45.
8. Iershova, N. Ju. (2015). Identyfikacija predmetu ta metodu strategichnogo upravlins'kogo obliku. Naukovyj visnyk Uzhgorods'kogo universytetu. Serija «Ekonomika». 1(45). T. 2. P. 148-152.

9. Iershova, N. Ju. (2017). Konceptual'ni osnovy strategichnogo upravlins'kogo obliku. Problemy ekonomiky. №1. P. 195-202.
10. OECD. Innovation Strategy for education and training Innovation: the OECD definition. 2007. Available at: http://www.oecd.org/document/10/0,3746,en_2649_35845581_-40898954_1_1_1_1,00.html (Accessed 28 January 2014).
11. Hamel, G. (2006), The Why, What, and How of Management Innovation, Harvard Business Review, Harvard Business School Publishing Corporation, pp. 74.
12. Iershova, N. Ju. (2008). Formuvannja ta ocinka resursnyh mozhyvostej pidpryjemstv mashynobuduvannja v ramkah antykryzovogo upravlinnja. Formuvannja rynkovoï ekonomiky: Zb. nauk. prac'. Ekonomika pidpryjemstva: teorija i praktyka. – Kyïv: KNEU. Ch.1. P. 202–209.
13. Gonchar, M. F. (2010). Formuvannja mehanizmiv rozroblennja ta pryjnjattja upravlins'kyh rishen' u sferi vyrobnyctva produkcii' mashynobudivnyh pidpryjemstv. – L'viv: Vydavnyctvo Nacional'nogo universytetu "L'vivs'ka politehnika", 324 p.
14. Kiseleva, I. A., Simonovich, N. E., Kosenko, I. S. (2018). Jekonomicheskaja bezopasnost' predpriatija: osobennosti, vidy, kriterii ocenki. Vestnik Voronezhskogo gosudarstvennogo universiteta inzhenernyh tehnologij. 80(2). P. 415-423.
15. Mehovich, S. A., Zaharchenkov, A. S. (2011). Sanacija i reinzhiniring proizvodstvenno-tehnologicheskoy osnovy predpriatij: monografija. – Harkiv: Virovec' A. P. «Apostrof», 392 p.
16. Iershova N.Ju. Integrovana systema oblikovo-analitychnogo zabezpechennja procesiv rozrobky ta realizacii' strategij rozvytku pidpryjemstva. Available at: <http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/23806/1/>
17. Mehovych. S. A., Rozput'ko. Ju. M. (2013). Rozvytok informacijnyh tehnologij upravlinnja pidpryjemstvom pry realizacii' pryncypiv reinzhyniryngu biznes-procesiv. Visnyk NTU «HPI». Ser.: Tehnichnyj progres ta efektyvnist' vyrobnyctva. 66. P. 122–128.
18. Iershova N. Ju. (2012). Udoskonalennja metodychnogo pidhodu do analizu oborotnyh koshtiv jak faktoru efektyvnosti dijal'nosti promyslovogo pidpryjemstva. Visnyk Nac. tehn. un-tu "HPI" : zb. nauk. pr. Temat. vyp. : Aktual'ni problemy upravlinnja ta finansovo-gospodars'koi' dijal'nosti pidpryjemstva. – Harkiv : NTU "HPI". 45(951). P. 37-46.
19. Iershova, N.Ju. (2010). Vyznachennja nematerial'nyh aktyviv ta i'hnja ocinka. Visnyk ZNU. 2(6). P. 157–161.
20. Bilec'kyj, O. Ju. (2015). Analiz konkurentnyh strategij TNK v umovah globalizacii' ekonomichnoi' dijal'nosti. Ekonomichnyj analiz. 21(2). P. 36–41.
21. Iershova, N. Ju. (2018). Udoskonalennja oblikovo-analitychnogo zabezpechennja upravlinnja osnovnymy zasobamy pidpryjemstv: strategichnyj aspekt. Ekonomika ta suspil'stvo. №14. Available at: <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk>

Стаття надійшла до редакції 26.09.2020